

Veliko nalog tudi v letošnjem letu

ZASTAVLJENE NALOGE BOMO MORALI OPRAVITI Z ZDRUŽENIMI MOČMI, ČE SI HOČEMO ZAGOTOVITI PRIČAKOVANI ŽIVLJENJSKI STANDARD!

Rezultati v zaključnih računih TOZD in Stola kot celote kažejo, da smo v letu 1975 kljub težavam, s katerimi smo se srečevali, dosegli uspehe, ki so nad pričakovanimi. Zasluge za to imajo vsi; od delavcev v proizvodnji do vodstvenih in vodilnih delavcev, ki so se neumorno trudili, da bi izpolnili svoje vsakodnevne naloge. Zadovoljstvo ob doseženih rezultatih pa nas ne sme uspravati oziroma zavesti v prepričanju, da v našem delu ni bilo pomanjkljivosti in slabosti. Podrobnejša analiza slabosti v poslovanju za leto 1975 in gospodarska situacija, ki je trenutno neugodnejša od tiste v lanskem letu, zahtevajo, da seznanimo člane kolektiva, kaj vse bomo morali storiti v tem letu, če si hočemo zagotoviti v tem letu poslovni uspeh, ki bo zagotavljal nadaljnjo rast standarda in zadovoljstva v delu in življenju nas vseh.

Predvsem se moramo zavedati, da so na dober poslovni uspeh v preteklem letu vplivale predvsem ugodne prodajne cene (v začetku leta 1975 smo uveljavili povečanje cen v okviru sprejetega SS o cenah pohištva), ki so bile veliko bolj usklajene z nabavnimi cenami surovin in repromaterialov kot bo to v letošnjem letu. Splošna ocena je, da bo zaradi znanih ukrepov o zagotavljanju plačil med uporabniki družbenih sredstev povpraševanje oziroma investicijska, splošna, pa tudi osebna potrošnja bistveno zmanjšana. Ker pa bodo vsi proizvajalci težili k tem, da obdržijo sedanji nivo proizvodnje, da bi zagotovili polno zaposlenost svojih delavcev, pomeni, da bo v ostri konkuren-

renčni borbi na tržišču uspeval predvsem tisti, ki bo nudil tržišču kvaliteto in ceneno pohištvo.

Ne glede na to, da se tržna situacija v drugem polletju lahko izboljša, bomo lahko ublažili negativne učinke, izvirajoče iz premajhnega porasta fizičnega in finančnega obsega proizvodnje in realizacije, samo z dvigom produktivnosti in znižanjem vseh oblik stroškov poslovanja.

Pred nami so torej naloge, od katerih nekatere zahtevajo takojšnje ukrepe, druge pa bo treba začeti izvajati v najkrajšem času. Te naloge bi bile zlasti:

- V široki javni obravnavi čimprej sprejeti pravilnik o delovnem redu, da bi dosegli večjo splošno disciplino, izboljšali izkoriščanje delovnega časa ter zmanjšali bolezenske izostanke (zaskrbljujoč je podatek, da je produktivnost dela v lanskem letu ostala na nivoju preteklega leta). Še posebej je potrebno preveriti sistemizacijo delovnih mest na vseh režijskih delovnih mestih in omejiti nadurno delo samo na tista delovna mesta, da ne bo ogroženo normalno poslovanje in varnost imovine.

- Zaradi trenutnih težav v kovinski in tapetniški proizvodnji omejiti zaposlovanje novih delavcev in doseči s pravilnimi premetitvami polno zaposlenost že zaposlenih delavcev. Intenzivneje reševati kadrovske probleme, pri čemer dati večji poudarek izobraževanju in varstvu pri delu, s ciljem pridobitve večjega znanja in zmanjšanja nesreč pri delu.

- Vsestransko proučiti možnost uporabe ali odprodaje surovin in repromaterialov, ki se že nekaj let kopičijo na zalogi, saj nam ta vežejo znatna obratna sredstva, obenem pa moramo zaradi knjigovodskih predpisov, vsako leto zaradi njih odpisovati znaten dohodek. Poleg skrbi za aktiviranje starih zalog surovin in repromaterialov bo potrebno posvetiti več pozornosti boljšemu izkoriščanju lesa in repromaterialov, saj je znano, da ti stroški predstavljajo do 50% lastne cene, zato vsak odstotek prihrankov bistveno vpliva na doseženi dobiček. Več pozornosti bo potrebno posvetiti tudi novatorstvu in racionalizacijam, saj so bili doseženi rezultati v preteklem letu koristni tako za podjetje kot za avtorje.

- V cilju doseganja večje racionalnosti v poslovanju bo potrebna tesnejša povezava in dobro sodelovanje posameznih služb delovne skupnosti in temeljnih organizacij, da bi lahko hitro usklajevali svoje akcije in se pravočasno prilagajali različnim tržno-proizvodnim situacijam. V to nalogo moramo vključiti tudi pravočasno izdajo organizacijskih predpisov in navodil o poslovanju in o kroženju dokumentacije na relaciji proizvodnja — strokovne službe — ERC, ker nam edino to zagotavlja hitrejšo in točnejše poslovanje TOZD in celotne delovne organizacije.

- Do konca polletja moramo dokončno izdelati in sprejeti osnove in merila za dohodkovne odnose med temeljnimi organizacijami, ker bodo čisti medsebojni računi največja spodbuda za uspešno poslovanje in dobre medsebojne odnose. Do tega roka je prav tako potrebno izvesti reorganizacijo skupnih služb skladno z ustavnimi prizadevanji, izdelati in sprejeti sistemizacijo delovnih mest in analitično oceno ter statut in vse ostale samoupravne akte, brez katerih ne more vsestransko zaživeti neposredno samoupravljanje delovnih ljudi.

- Z ustreznim nagrajevanjem in kadrovske okrepitvijo usposobiti prodajno službo v podjetju in v Interierih, da bo kos obvladovati domače in tuje tržišče. Vložiti moramo vse napore, da bi čimbolj zmanjšali obstoječe zaloge, ker je v istih »zamrznjen« znaten del dohodka.

- V investicijskih naložbah moramo v tem letu dati prednost nakupu poslovnega lokala v Sarajevu, ker postaja republika BiH izredno tržno zanimiva. Nadalje bi morala imeti prednost dograditev poslovne stavbe, ker s tem ne ustvarjamo samo skupnim službam prepotrebnih pogojev za boljše in učinkovito poslovanje, temveč se nam s tem odpira možnost reševanja vrste vprašanj kot so: ureditev samopostrežne jedilnice, premetitev ambulante in ureditev zobne ambulante, ureditev parkirišča in celotnega okolja tovarne. Ostala razpoložljiva sredstva pa bo potrebno s skupnimi dogovori vseh TOZD združiti in angažirati za načrtovane, a neizvršene investicije v letu 1975 in jih dati za

(Nadaljevanje na 3. str.)

Pomembnejše značilnosti zaključnih računov TOZD

Že za leto 1974 smo ugotavljali rezultate in izdelali zaključne račune za vsako TOZD, vendar smo se pri tem v zelo veliki meri posluževali raznih pripomočkov, predvsem takoimenovanih ključev, da smo ugotovili posamezne podatke. Zaključni računi za leto 1975 pa že v največji meri temeljijo na podatkih, ki smo jih tekom celega leta zajemali neposredno za vsako TOZD. Pri tem smo dokončna merila za določanje internih prodajnih cen, kakor tudi za delitev stroškov skupnih služb, določili šele tik pred zaključnim računom, kar ne pomeni, da teh podatkov nismo pravilno zajeli. Merila za delitev stroškov skupnih služb smo tekom leta večkrat dopolnjevali in tako uspeli ob koncu leta najti merila, ki so najbrž že zelo pravilna. Isto velja tudi za način določanja internih prodajnih cen. Pri tem pa so nas precej ovirale tudi različne organizacijske spremembe ter spremembe v proizvodnih programih posameznih TOZD, kakor tudi spremembe predpisov, ki zadevajo knjigovodstvo.

Pomembno je tudi, da so vse TOZD zaključile preteklo poslovno leto z razmeroma ugodnimi rezultati. Tako dohodek kot akumulacija sta po posameznih TOZD sicer dokaj različna, kljub temu pa lahko ugotovimo, da smo v vseh TOZD poslovali rentabilno in v primerjavi s prejšnjim letom tudi bolj ekonomično. To kažejo podatki za celotno delovno organizacijo. Celotni dohodek smo povečali za 25 %, vendar od tega eksterno realizacijo le za 13 %. Amortizacijo smo povečali za 16 %, dohodek pa kljub temu za 19 %. Pri tem se je število zaposlenih celo zmanjšalo za 2 %. Skupni obračunani osebni dohodki so se povečali za 15 %, povprečni osebni dohodek na zaposlenega pa za 17 %. Tako lahko ugotovimo, da smo pri delitvi v celoti izpolnjevali tako določila resolucije kot tudi samoupravni sporazum o delitvi dohodka in osebnih dohodkov.

Davki in prispevki, ki smo jih plačali v letu 1975, so bili precej večji kot v letu 1974, in sicer za 25 %, kljub temu, da niti dohodki niti osebni dohodki niso rastle tako hitro. Zato tudi ostanek dohodka niti akumulacija nista bistveno večja kot leta 1974.

Ostanek dohodka za poslovni sklad za lastne potrebe, skupaj z amortizacijo, predstavlja akumulacijo delovne organizacije in ta je večja za 26 % kot leto dni prej. Pri tem največji delež odpade na amortizacijo, ki jo obračunavamo po stopnjah, ki so znatno višje kot z zakonom predpisane. Ob tem zaključnem računu pa smo izvedli tudi revalorizacijo osnovnih sredstev in ta je pokazala, da je bila naša odločitev o višji amortizaciji popolnoma upravičena. Z revalorizacijo se je namreč nabavna vrednost osnovnih sredstev v funkciji skoraj podvojila, kar pomeni, da je ekonomsko upravičeno obračunavati amortizacijo po podvojenih stopnjah, ki so z zakonom predpisane.

Podatki o zalogah, kupcih in dobaviteljih tudi kažejo, da smo pred-

vsem v drugi polovici preteklega leta, vložili mnogo naporov za čim smotrnejše poslovanje. Čeprav je bil položaj na trgu ob koncu preteklega leta mnogo težji kot leto dni prej, smo uspeli zadržati vrednost zalog na skoraj isti ravni. Skupna vrednost zalog se je povečala le za 5 %, kar pomeni, da so bile količinske zaloge celo nižje, saj so bile cene precej višje. Pri tem smo zaloge surovin in materiala celo znižali za 30 %, zaloge polizdelkov in gotovih izdelkov pa so se nekaj povečale. Pri tem založenost s surovinami in materiali ni bila problematična, razen nekaterih uvoznih materialov zaradi omejitev uvoza. Ob tem velja omeniti, da je nadomeščanje nekaterih uvoznih materialov povzročilo velike težave zaradi slabše kvalitete domačih materialov in pri tem še znaten izpad dohodka, saj so bili domači materiali bistveno dražji od uvoženih kljub neustrezni kvaliteti.

Terjatve do kupcev so se povečale za 23 % in to v celoti zaradi povečanja terjatev do inozemskih kupcev, ki pa so povsem upravičene, ker so posledica povečanja izvoza v zadnjih mesecih preteklega leta in zato nujne. Terjatve s prekoračenim zakonskim rokom plačila so se povečale za 81 %, kar je posledica skrajšanega roka od 90 dni na 45 dni za proiz-

vodne TOZD in na 30 dni za kupce Interierov Z uveljavitvijo zakona o zavarovanju plačil se bodo terjatve nujno še zmanjšale, saj bodo kupci morali plačevati sproti. Enako velja seveda tudi za našo delovno organizacijo, kadar kupujemo surovine, material in storitve. Pri tem velja poudariti, da mi že sedaj posluujemo tako, kot bo z omenjenim zakonom obvezno poslovati od 1 aprila letos naprej. Obveznosti do dobaviteljev ob koncu leta so bile za celih 63 % manjše kot pred enim letom in že več mesecev redno plačujemo vse obveznosti najkasneje ob roku, običajno pa v nekaj dneh po prejemu računov dobaviteljev. Ob koncu še o oblikovanju in porabi sredstev skupne porabe. Pri oblikovanju teh sredstev, torej ob delitvi dohodka na sklade, smo ravnali po določilu samoupravnega sporazuma, tako da smo upoštevali določen znesek teh sredstev na vsakega zaposlenega. Ko pa bomo sprejemali program sredstev skupne porabe, bomo morali upoštevati določilo samoupravnega sporazuma, da mora poraba teh sredstev rasti za 25 % počasneje kot dohodek s povečano amortizacijo. Dohodek s povečano amortizacijo se je povečal za 18,4 %, zato se sme skupna poraba povečati za 13,81 %. Tako smemo v letošnjem letu porabiti 4.873.195 dinarjev sredstev skupne porabe.

PREGLAD DOSEŽENEGA CELOTNEGA DOHODKA IN DOHODKA TER NJUNA RAZDELITEV ZA DELOVNO ORGANIZACIJO SKUPAJ V LETU 1975 V PRIMERJAVI Z LETOM 1974

	1974	1975	Indeks
Eksterna realizacija	287,343.889	324,351.564	113
Interna realizacija	121,891.020	188,646.246	155
Drugi dohodki	6,330,849	7,068.817	112
1. Celotni dohodek	415,565.758	520,066.627	125
— materialni stroški	288,030.538	369,395.785	128
— amortizacija	23,356.119	27,065.132	116
2. Porabljena sredstva	311,386.657	396,460.917	127
3. Doseženi dohodek	104,179.101	123,605.710	119
4. Razdelitev dohodka:			
— pogodbene obveznosti	8,166.130	9,405.347	115
— zakonske obveznosti s prispevki za SIS	12,497.805	15,633.557	125
— osebni prejemki	742.908	1,074.569	145
— osebni dohodki	67,940.311	78,119.509	115
— za sklade TOZD	10,331.947	19,372.728	188
od tega za:			
— rezervni sklad	2,083.755	1,975.068	95
— sklad skupne porabe	5,000.000	5,503.295	110
— posl. sklad — pos. za neraz.	3,921.762	4,951.515	126
— posl. sklad — pos. skup. rez.	709.928	968.636	136
— posl. sklad — za lastne pot.	3,116.502	5,974.214	192
5. Neto akumulacija	26,472.621	33,039.346	125
6. Poprečno število zaposlenih	1.578	1.548	98
7. Poprečni neto OD na zaposlenega	2.526	2.961	117

Ob primerjavi neto akumulacije, ki je amortizacija in del poslovnega sklada za lastne potrebe, je treba upoštevati, da amortizacijo v celoti upoštevamo vsako leto že po predračunu kot glavni vir sredstev za odplačevanje anuitet in financiranje investicij. Ob razporejanju dela poslovnega sklada za lastne potrebe (po ZR 1975 je to

5.974.214 din) pa je treba upoštevati, da je treba iz teh sredstev tudi še zagotoviti združevanje sredstev po republiških predpisih oziroma samoupravnih sporazumih, ki se ne financirajo neposredno iz dohodka in bodo znašala v letu 1976 predvidoma približno 4 milijone dinarjev.

J. Grünfeld

TOZD 9 in njegova prizadevanja v letu 1976

Prav je, da TOZD 9 ali TOZD »Trgovina-Interier« ali TOZD »Prodaja« najprej predstavimo. Konstituirana je bila v letu 1974 na pobudo in željo delavcev v takrat obstoječih Interierih na Duplici, v Ljubljani in Zagrebu. Poleg teh samoupravnih delovnih skupin so bili v to TOZD vključeni tudi delavci v prodaji — domači trg, ki so bili zadolženi za oskrbovanje Interierov in so predstavljali neposredno zvezo med proizvodnjo in trgovinami.

Kasneje so se TOZD priključili tudi ostali delavci v prodaji na domačem trgu, kajti dogajalo se je, da smo se na tržišču pojavljali neenotno. Kot se znano, naši interieri ne prodajajo samo širokopotrošniškega blaga; nasprotno, glavni delež v strukturi prodaje predstavlja investicijsko blago. Dogajalo se je, da smo se pri istem kupcu pojavili direktno iz tovarne in hkrati iz interiera.

Pred kratkim smo vse oblike prodaje (izvoz, inženiring) ter tudi službo, ki pospešuje prodajo (ekonomska propaganda) vključili v našo TOZD »Prodaja«. Samouprava je lepo zaživel, saj so za vsako pomembnejšo odločitev, ki zadeva našo TOZD ali delovne organizacije kot celote, sodelavci TOZD predhodno obveščeni in tvorno sodelujejo pri njenem nastajanju, oblikovanju in sprejemanju.

Še pred dvema letoma smo blago, ki ga proizvajamo v STOLU, praktično samo distribuiral, posredovali tržišču. Z dograditvijo kapacitet, oziroma z razširitvijo proizvodnega programa (povečanje kapacitet ploskovnega pohištva, pričetek izdelave predelnih sten in stropov ter ostale individualne opreme, priključitev TOZD v Motniku) in z vse večjo konkurenco na trgu, pa smo se morali bistveno reorganizirati in spremeniti način dela. Vedno večji poudarek dajemo razvoju in širjenju prodajnih kapacitet na terenu. V ta namen smo že v letu 1973 odprli dve novi trgovini — Interier na Duplici in v Zagrebu. Ustanovili smo predstavništva v Vojvodini, Bosni in Hercegovini in Makedoniji. Prav

v zadnjih šestih mesecih pa smo odprli še dva interiera in to v Skopju in v Beogradu in razširili predstavniško mrežo na območju Južne Srbije, Kosova in severovzhodne Slovenije. Smatramo, da smo jugoslovanski prostor že sorazmerno dobro zapolnili s prodajnimi punkti, čutimo pa še vedno, da nismo povsod prisotni in zato planiramo nadaljnje širjenje naših prodajnih kapacitet, predvsem na področju BiH in Črne gore ter Dalmacije.

KAKŠNE SO NAŠE PERSPEKTIVE IN CILJI V LETU 1976?

Na osnovi predvidevanj in pa že sklenjenih pogodb lahko ugotovimo, da bomo v izvozu dosegli lepe rezultate in s tem prispevali k stabilizaciji našega gospodarstva. Ugodni rezultati pa se ne kažejo samo pri prodaji kolonialnega pohištva, ampak so tu že prvi rezultati našega večletnega prizadevanja, da bi plasirali na tuja tržišča (vzhodna Evropa, dežele v razvoju) tudi pisarniško in sedežno kovinsko pohištvo.

STOL je bil na jugoslovanskem tržišču znan predvsem kot proizvajalec pisarniškega in sedežnega pohištva. Še pred kratkim je bila struktura prodaje v razmerju 95:5 v korist investicijskega blaga proti široko potrošniškemu. Z uvedbo UNI-programa (regalov in tapeciranih sedežnih garnitur) ter z izgradnjo Interierov, pa se je razmerje prodaje na domačem trgu spremenilo. Za letos planiramo od 15 do 20% vrednosti prodaje blaga široke potrošnje preko lastnih trgovin. Odločitev o proizvajanju UNI-programa in zgraditvi lastnih prodajalnih mest se je pokazala kot pravilna zlasti v zadnjem času. »Zakon o zagotovitvi plačil za investicijsko blago«, najnovejši »Zakon o zavarovanju plačil med koristniki družbenih sredstev« ter obvezni depozit, ki ga je potrebno plačati pri nakupu pisarniškega pohištva, v veliki meri vplivajo na obseg naročil našega blaga. Zaradi tega bo potrebno, da se bomo v letošnjem letu še bolj angažirali na vseh področ-

jih, če bomo hoteli zagotoviti nemo-teno delo naših proizvodnih TOZD, kar je tudi naša glavna naloga.

Naloga, ki smo si jih začrtali s programom dela in planom prodaje, vsekakor ne bodo lahke. S sodelovanjem s proizvodnimi TOZD in pripravo dela pri programiranju in uvažanju novih proizvodov, ki se je v zadnjem času zelo poglobilo in dalo lepe rezultate, upamo, da bomo našo osnovno nalogo, ki so nam jo zaupali neposredni proizvajalci naših proizvodnih TOZD, na splošno zadovoljstvo, uspešno opravili.

T. Palčič

(Nadaljevanje s 1. str.)

VELIKO NALOG TUDI V LETOŠNJEM LETU

tiste naložbe v stroje in opremo, ki bodo dali največje rezultate.

● V najkrajšem času moramo dokončno izdelati in sprejeti letošnji gospodarski načrt in dopolniti stabilizacijski program s konkretnimi zadolžitvami in doseči dosledno izvajanje sprejetih nalog.

Vse nakazane naloge bo mogoče izvesti le ob vsestranski angažiranosti in mobilizaciji vseh zaposlenih, zato bo potrebno doseči najtesnejše sodelovanje na relaciji samoupravni organi — skupne službe — družbenopolitične organizacije. Prav vsak posameznik v svojem delokrogu more in mora najti področje dela, ki ga bo v okviru določene naloge lahko opravil. Z vzajemnim sodelovanjem in pomočjo ter v popolni enotnosti vseh zaposlenih, moramo zastavljene naloge z združenimi močmi opraviti, če si hočemo zagotoviti pričakovani življenjski standard. Volje in sposobnosti nam ne manjka, to smo že neštokrat dokazali, zato lahko kljub vsem težavam z optimizmom zremo v našo prihodnost.

Ivan Urh

Urejene stanovanjske razmere delavcev z Duplice

Jedilna garnitura v novem »Interieru« v Beogradu

OTVORITEV INTERIERA V BEOGRADU

»Interier« v Beogradu.

Dne 4. marca letos smo odprli nov trgovski lokal INTERIER v Beogradu.

Ker smo želeli pospešiti prodajo v Beogradu in okolici, to je v našem največjem potrošniškem centru, za potrošno in investicijsko blago, smo se v delovni organizaciji že leta 1973 odločili za nakup trgovskega lokala. Izgradnja poslopja in ureditev našega lokala se je zavlekla do letošnjega leta.

Lokal INTERIER je od centra mesta oddaljen približno 2 km. Strokovnjaki s tega področja trdijo, da je lokacija glede na predvideno premostitev avtobusne in železniške postaje ter na novo gradnjo stanovanjskih naselij, na tem območju zelo primerna. Ob lokalu so tudi primerni parkirni prostori, kar je še posebno pomembno.

Zraven našega lokala INTERIERA so še pomembni prostori, kot je beograjska banka, in še posebno upravna zgradba direkcije za rekonstrukcijo mesta Beograda. Ta pomembna zgradba je nova in so v njej dela v zaključni fazi. To je za nas važno, ker je načrtovana in opremljena z našim po-

hištvom, ter lahko služi kot vzor, kaj lahko delovna organizacija STOL nudi trgu preko svoje inženirske dejavnosti.

Trgovski lokal INTERIER ima 800 kvadratnih metrov razstavno-prodajnega prostora, priročno skladišče pa meri 150 kvadratnih metrov.

Z INTERIEROM je organizacijsko povezano skladišče »Stara Pazova«, ki je bilo zgrajeno leta 1973 in od takrat posluje na tem področju. Skladišče Stara Pazova meri približno 2300 kvadratnih metrov. INTERIER v Beogradu se preko tega skladišča oskrbuje z lastnim, v ta namen kupljenim avtomobilom.

V INTERIERU je zaposlenih, skupaj s šoferjem, servisnim delavcem ter čistilko, 10 delavcev.

Omenim naj, da so bila v lokal INTERIER, skupaj z opremo, vložena precejšnja sredstva. Kljub na videz visoki vsoti pa smo lahko z nakupom zadovoljni, saj danes za vložena sredstva gotovo ne bi dobili vsaj približno enako vrednega trgovskega lokala.

Pred uradno otvoritvijo je bila tiskovna konferenca, na kateri je glavni

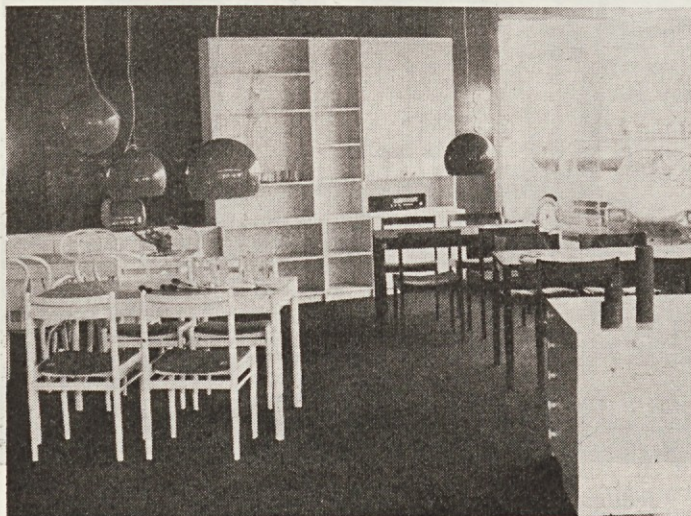
direktor Stola tov. Ivan Urh predstavil delovno organizacijo Stol Kamnik predstavnikom tiska, radia in televizije. Direktor INTERIERA ing. Dimitrijević pa jih je seznanil z našimi izdelki ter ugodnostmi, ki jih bo nudil.

Otvoritev je zelo uspela, saj so se je poleg ostalih udeležili tudi predstavniki pomembnih projektantskih organizacij, ter trgovskih političnih organov. Vsi so se pohvalno izrazili glede samega INTERIERA, njegove ureditve ter tudi našimi izdelki, ter glede želje, da se čimbolj približamo potrošnikom v našem glavnem mestu, kar pa je tudi naš cilj.

Glavni direktor tov. Ivan Urh je med uradno otvoritvijo INTERIERA izrazil željo kolektiva delovne organizacije Stol, da bi se sredstva, vložena v ta naš res vzorno urejen lokal, čimprej začela vračati.

Naj ob koncu povem, da so tudi delavci, zaposleni v INTERIERU, obljubili, da se bodo trudili, da izpolnijo zaupanje kolektiva delovne organizacije Stol Kamnik.

F. S.

Na sejmu pohištva v Koelnu

V drugi polovici januarja je bil v Kölnu velik mednarodni sejem pohištva, ki si ga je ogledalo tudi precej jugoslovanskih pohištvenikov. Z Brnika je bil organiziran poseben čartrski polet letala, s katerim nas je poletelo 124. Bili smo iz Stola, Mebla, Bresta, pa tudi iz manjših podjetij.

Naj z nekaj stavki opišem pot, ki je bila zaradi samega načina izredno hitro pri kraju. Na kölnskem letališču nas je sprejel mrzel severni veter in je naše letalo močno premetavalo preden je pristalo. Na letališču sta nas že čakala avtobusa, s katerima smo se odpeljali v prijetne, 20 km oddaljene hotele, kjer smo potem naslednje noči prenočevali. Naslednje jutro nas je točno ob napovedani uri čakal pred našim stanovanjem avtobus in nas odpeljal na drugi konec mesta, kjer so bili ob reki Reni razstavišni prostori.

Kdor še ni hotil po tako velikih razstavah, je imel še posebno kaj videti. Z besedami se ne da zajeti vseh ogromnih razsežnosti, ki so jih imele posamezne hale, v katerih so bili paviljoni, razvrščeni v obliki šahovnice. Dimenzije so bile zares tolikšne, da bi se takoj izgubil, če ne bi bilo vse tako dobro označeno s črkami in številkami. Vendar je bilo potrebno za ogled določiti način in še zelo paziti, da ne bi posamezne paviljone enostavno obšel.

Po nekaj urah ogleda sem ugotovil, da je še najprimerneje, če hodim po sejmu sam, saj bi tako čas najbolj koristno izkoristil. Ne bi bilo potrebno čakati sospremljevalcev, ali nasprotno, čas pa je bil omejen. Tako sem si že prvi dan določil, koliko hai moram prehoditi, da bom po treh dneh z vsemi pri kraju. Tudi drugi so si ogledovali pohištvo na enak način, saj sem pozno popoldne prvič srečal Mirka Romiha, ki je tudi sam pešačil. Na kratko sva se pogovorila in se zopet razšla.

Razstavne dvorane so bile med seboj povezane, vsaka samo z enim vhodom, tako da si bil prisiljen stopiti v vsakega. Tako je imel vsak oddelek zajamčen obisk.

Komaj se je obiskovalec, pa čeprav je bil sam, prikazal ob razstavljenem pohištvu, že ga je nevsiljivo pozdravil predstavnik firme in ga prijazno povprašal, kaj želi. Ponudba je bila zares dobro organizirana, kar pa ne velja za naša podjetja, saj so se jugoslovanski uslužbenci obnašali naveličano in utrujeno, kot da jim ni potrebno delati ponudbe in bodo kupci kar sami vreli k njim.

Večkrat se je tudi porodil občutek, da Jugoslovani premalo vemo, kaj je sodobno, saj so bili naši modeli drugače narejeni in obdelani od drugih. Naši paviljoni so delovali neorganizirano,

brez pravega propagandnega materiala. Obiskovalec ob njih ni mogel dobiti občutka, da nam je kaj do tega, da bi čim več prodali tudi zunaj naših meja.

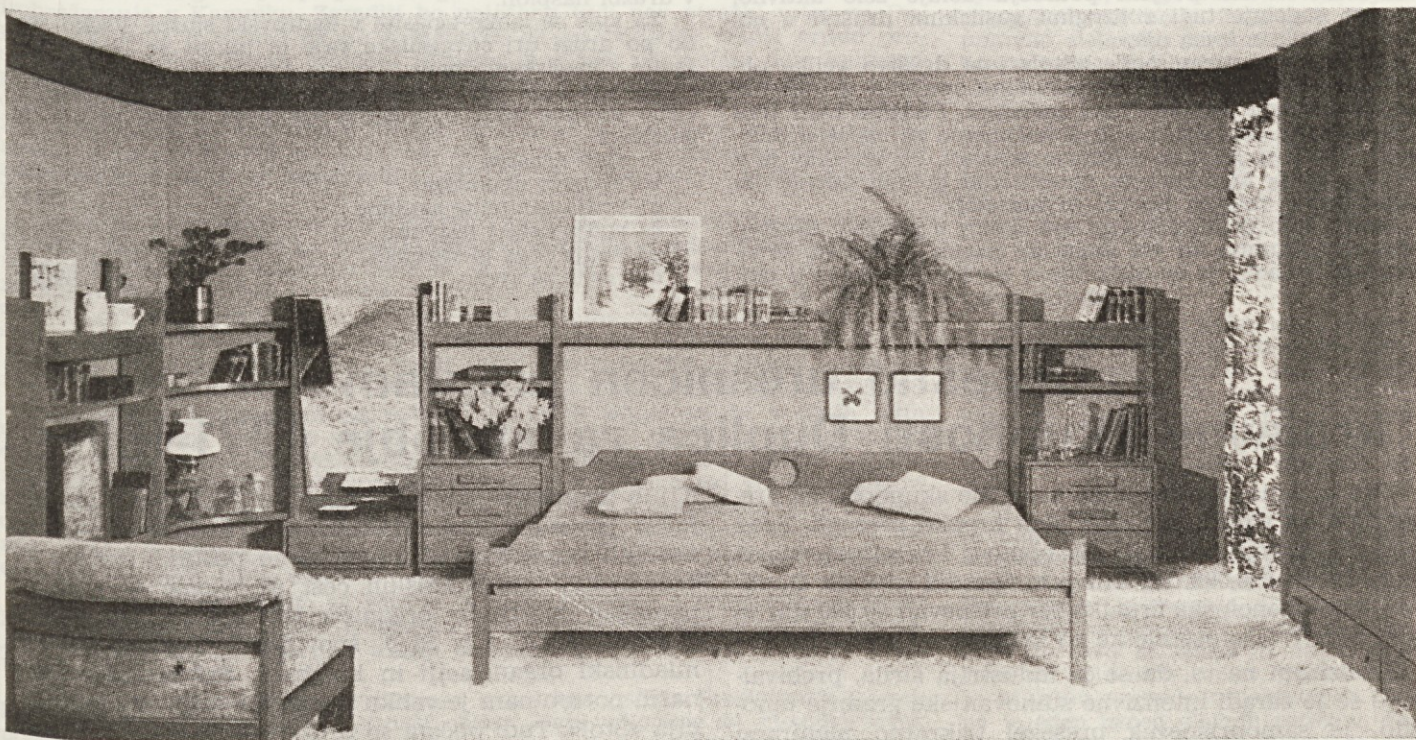
Največ razstavljenega pohištva je bilo hrastovega, napravljenega iz masivnega lesa. Ti izdelki so bili tako odlično izdelani, da bomo morali Jugoslovani storiti še marsikaj, da bi to dohiteli. Ob izdelkih Severnjakov nisi mogel pomisliti: To bi se dalo napraviti še bolje. Ploskve in robovi so bili obrušeni tako fino, površinska obdelava pa zelo tanka, a odporna, da si imel občutek prave neposrednosti z lesom.

Posebno severne države so razstavljale veliko masivnega pohištva. Tudi iz mehkega lesa.

Občuten razvoj so tuji razstavljalci prikazali tudi pri kuhinjskem pohištvu. Niso ponujali posameznih kuhinjskih omar in omarič, pač pa celotno rešitev posameznikove zahteve, ki se da sestaviti iz skupnih nerjavčih plošč, pultov, posebnih elementov, oblog, pregrad, do zaključne opreme z majhnimi aparati.

Skratka: sejem je bil odlično pripravljen, saj so proizvajalci pohištva s Severa napravili v vseh pogledih velik korak naprej in žele bi bilo le to, da jih Jugoslovani čimprej dohitimo.

S. C.

Bliža se »mesec mladosti«

Dan mladosti je priložnost, da pregledamo in ocenimo dosežke mladih na vseh področjih aktivnosti. Prav tako mora pomeniti impulz za doseganje novih uspehov na različnih področjih družbenega življenja.

Dan mladosti proslavljamo povsod, kjer mladina živi in dela z različnimi slovesnimi in delavnimi manifestacijami. Dan mladosti je lepa priložnost za zaključek nekaterih in začetek drugih akcij v ZSMS. Svojo privrženost samoupravnemu socializmu mladina izraža s svojim aktiviranjem v samoupravljanju, s krepitvijo tovarištva, bratstva in enotnosti. Proslava dneva mladosti v letu 1976 mora še enkrat manifestirati pripravljenost mladih za dosledno uveljavljanje Ustave ter dokumentov 10. kongresa ZKJ in 9. kongresa ZSMS.

Vsaka osnovna organizacija ZSM mora poleg stalnih aktivnosti sprejeti še specifičen program za praznovanje meseca mladosti.

V maju se bodo organizirala tekmovanja med OO ZSMS »STOL« v športnih disciplinah, na sporedu bodo kulturne prireditve s sklepno slavnostno sejo in piknikom ob kresu

na dan pred 25. majem. Istočasno je treba predlagati najboljše mladince in mladinke za vstop v ZK. Ob tej priložnosti naj bi pohvalili najboljše mladince in mentorje z ustreznimi priznanji.

Ne smemo pozabiti, da je dan mladosti najlepša priložnost, da se spomnimo starejših tovarišev, jim damo priznanje za pomoč, ter da obiščemo matere padlih borcev, herojev ter druge, ki se ne morejo z mladimi skupno veseliti ob prazniku.

Spomladi bomo organizirali delovne akcije na igrišču in čiščenje okolja ob delovni organizaciji. Udeležba se mora množično pokazati.

Ob koncu poudarjam, da morajo ZSMS, ZK in sindikat trdno sodelovati, saj stara resnica pravi: Kjer mladinska organizacija ni dovolj trdno organizirana, tudi druge DPO nimajo prave perspektive, kajti zdrav kader se mora oblikovati in usposabljeni nenehno v letih mladosti in potem permanentno naprej.

Sekretar KS OO ZSMS »STOL«
Tone Udovič

Aktualne naloge ZSMS v Stolu, ki so pred nami

Pred nami je referendum za krajevni samoprispevek v višini 2%. Omogočimo otrokom izobraževanje, krajevne skupnosti pa naj se še hitreje komunalno opremljajo. Zbrana sredstva se bodo strogo namensko uporabila in sicer 50% za financiranje programa gradnje šol in otroško-varstvenih ustanov, 50% sredstev pa se bo namenilo za financiranje programov KS.

MLADI! Udeležimo se vseh zborov o samoprispevku in se aktivno vključimo v obravnave programov, na referendumu pa glasujemo za »BOLJŠI JUTRI«.

V marcu naj se izvedejo programske seje po vseh OOSMS, na katerih naj se potrdijo akcijski programi za leto 1976.

Letos slavimo 30. letnico mladinskih delovnih akcij. V

osnovnih organizacijah naj se izvede vsaj ena delovna akcija, obeležena s kulturnim programom in političnim izobraževanjem, ki naj zgradi mladega človeka. Mladina se bo morala idejno politično usposabljeti, da bomo kos vsem nalogam. Na tem področju se bodo organizirali seminarji na občinskem nivoju in na nivoju delovne organizacije.

V vodstva organizacij je treba vse bolj vključevati neposrednega proizvajalca-delavca. Vpliv na kadrovske odločitve je treba zagotoviti tudi mladini. Ne smemo dopustiti monopola nad kadrovsko politiko in uveljavljanja ozkih, samoupravnemu socializmu tujih interesov.

Sekretar KS OOSMS »STOL«:
Tone Udovič

Gasilska dejavnost v Stolu

V delovni organizaciji »Stol« je ustanovljeno tudi gasilsko društvo. Na svojem področju deluje zelo aktivno. Plodno sodeluje tudi z drugimi gasilskimi društvi v občini Kamnik in izven nje.

Do delovne organizacije »Stol« ima društvo velike obveznosti, saj nam nudi vsa potrebna sredstva in opremo za obvarovanje tovarne pred požarom. Pomaga nam tudi s finančnimi sredstvi, ki jih potrebujemo za uspešno delovanje društva. Zato se moramo zavedati, da vse, kar je v naših močeh, naredimo za preventivno in tudi operativno dejavnost v celotni delovni organizaciji.

Da bi bilo vključenih čim več članov v gasilsko društvo »Stol«, apeliramo na vse člane in članice kolektiva, predvsem na mlade, da se vključijo v gasilske vrste in s tem

dajo delež za vsestranski napredek gasilstva v »Stolu« in v družbi nasploh.

Za vpis se lahko zglasite v kadrovske službi. Vsako sredo po drugi uri so gasilske vaje in takrat se lahko tudi javite v gasilskem domu.

Za leto 1976 smo izdelali operativni plan dela. Sestavljene so bile tudi operativne enote za razne naloge iz gasilstva.

- štab društva
- vodstvo operative
- vodja sanitetne skupine
- vodja dela z lestvami
- vodja reda in varnosti
- vodja za zvezo

M. Šlebir

Uspešno uresničen program krajevne skupnosti Duplica za obdobje 1971-1975

Ko dajemo obračun dela krajevne skupnosti za preteklih 5 let vidimo, da smo plan krepko presegle. Pred petimi leti smo planirali, da bomo z 1% samoprispevkom zbrali 250.000 din in s tem zgradili pločnik Duplica—šola—bencinska črpalka ter prispevali 50.000 din za gradnjo II. faze osemletke na Duplici.

Z ozirom na to, da se je industrija širila, prebivalstvo se je zaradi intenzivne stanovanjske gradnje množilo, je samoprispevek presegel trikratno planirano vrednost. Inflacija je to vrednost precej zmanjšala.

Kljub temu smo naredili mnogo več, kot smo planirali. Poleg pločnika smo asfaltirali 2500 m cest in ulic v naseljih Duplica, uredili avtobusno postajo, skrbeli za vzdrževanje makadamskih cest in zelenic in gmotno pomagali družbenim organizacijam kot so PGD terena Duplica, SZDL CZ, SLO, športnemu društvu Virtus, mladinski organizaciji in knjižnici. Pri uresničevanju naših potreb nam je veliko pomagala delovna organizacija »Stol«. Tudi občani so prispevali dodatna sredstva pri urejanju komunalnih naprav.

R. M.

Nekaj misli o samoupravni delavski kontroli

Industrija pohišta STOL Kamnik ima lansko leto potrjen pravilnik o samoupravni delavski kontroli, v katerem je točno določena organizacija in delo tega organa samoupravljanja. Zato bi teh členov ne ponavljal, pač pa bi nanizal nekaj drugih misli.

Dne 27. in 28. februarja 1976 je bil na Delavski univerzi Boris Kidrič v Ljubljani organiziran seminar, ki je obravnaval omenjeno področje in na osnovi tega sem dolžan napisati naslednje, kar bo morda nekoliko približalo pomen samoupravne delavske kontrole.

Samoupravna delavska kontrola ni organ, ki bi določene skupine ljudi ali posameznike, tedaj, ko so delovali protisamoupravno, klical na odgovornost, pač pa je organ, ki nenehno spremlja in kontrolira uresničitev posameznih sklepov, zadanih nalog in tudi drugega delovanja in o vseh ne-

pravilnostih obvesti pristojne organe v delovni organizaciji, ki imajo samoupravno določeno nalogo izvajanja sankcij.

Zaradi tega so naloge organa samoupravne delavske kontrole v podjetju mnogo večje, kot si morda mislimo. Njeno delovno področje je prav na vsakem koraku. Ker ni niti v nadrejenem niti v podrejenem položaju, ji je njeno delovanje samoupravno zagotovljeno in omogočeno.

Ker je obseg dela samoupravne delavske kontrole izredno obširen in specifičen, kar je bilo še posebej poudarjeno na seminarju, je potrebno pri evidentiranju kandidatov in volitvi delegatov izredno paziti, da je omogočen vstop v omenjeno komisijo prav tistim sodelavcem iz proizvodnje, ki so pripravljeni nekompromitirano delati. Sposobni morajo biti, da posegajo v dejavnosti, ki na prvi pogled ne vzbujajo pomena, so pa kljub temu izredne važnosti, npr. na zboru kolektiva so bili vsi člani za sprejetje nekega sklepa. Zdi se, da je ta odločitev pravilna. V praksi se bo pa šele potem pokazalo, če je koristno in koliko koristi imajo člani kolektiva od nje. Če je nasprotno, je naloga delavske kontrole, da v bodoče opozori pristojne organe za pripravo in ustrezno tolmačenje podobnih predlogov, kar pa je bilo v kasnejši fazi negativno.

Mislím, da ni potrebno naštevati, koliko dejavnikov vpliva na boljše delovne rezultate v delovni organizaciji. Ti se začnajo prav pri vsakem dobrem odnosu do materiala, pri ustrezno izkoriščenem delovnem času, kvalitetni izdelavi, varovanju orodja, naprav in zgradb, osební zaščiti, varovanju in razvijanju enakopravnih odnosov itd.

Da bi samoupravna delavska kontrola mogla primerno delovati, si mora zagotoviti sodelovanje dobrih članov ZK, sindikata, vseh drugih z ustavo določenih organov v podjetju, komisij in vsako dobronamerno mnenje in opozorilo posameznega delavca.

Samo s poudarjanjem potrebe po formalnem obstoju delavske kontrole, brez jasno opredeljenih nalog, smotrov in sredstev za delo, je pogosto njen cilj onemogočen. Z ustreznimi programi se pogosto onemogoča namen kontrole in posegov v odnose in ravnanje. Zaradi tega se moramo vedno znova zavedati, da je temelj in smoter samoupravne delavske kontrole v razkrivanju na razrednem interesu utemeljeni analizi pojavov. To je zagotovilo, da bodo že v kali zatrte težnje, ki so nasprotne naši socialistični samoupravni ureditvi. Demokracija ni nered, ki dopušča, da lahko vsakdo dela, kar hoče in kakor hoče. Demokratičnemu razvoju so nasprotna stališča vseh tistih, ki v zmanjševanju kontrolnih funkcij ali celo v opuščanju kontrole, vidijo pozitivno razvojno stopnjo demokracije. Zato je s samoupravno delavsko kontrolo neposredno povezano tudi varovanje zakonitosti in ustavnosti.

Zmotno je mišljenje, da bo samoupravna delavska kontrola imela najboljše rezultate dela takrat, ko bo pošljala pred odgovornost veliko oseb, ki niso delale po dogovorjenih predpisih. Ne! Končni rezultat dela bo viden tedaj, ko ne bo potrebno poslati pred preverjanje ali v kaznovanje niti enega primera.

Na nekem zboru kolektiva v našem podjetju je predsednik delavske kontrole ob koncu mandata podal poročilo o njenem delu in dejal, da odbor, katerega predsednik je bil, ni dobro delal zaradi premajhne informiranosti, oziroma premalo jasnih navodil za delo.

Na seminarju o delavski kontroli je bilo jasno rečeno, da so enakega ali podobnega mišljenja v mnogih podjetjih. Resnica pa tiči povsem drugje. Informacije je mogoče dobiti, če so pomanjkljive, le začeti je treba z delom. To delo ni lahko in nujno privede do določenih zamer, posebno če je prisotno premalo objektivnosti. To pa je eden izmed glavnih vzrokov, da samoupravne delavske kontrole še niso povsod zaživele.

PROGRAM RAZVOJA KRAJEVNE SKUPNOSTI DUPLICA V OBDOBJU 1976—1980

Industrija bo tudi v bodoče glavni činitelj razvoja krajevne skupnosti. S tem pa se bodo odpirala nova vprašanja na področju urbanizacije, komunalne opremljenosti, varstva okolja, šolstva, otroškega varstva, kulture in vseh ostalih dejavnosti. Več pozornosti in sredstev bo potrebno vložiti v varstvo okolja in narave, ki je glede na koncentracijo industrije na majhni površini zelo ogrožena. Komunalno bo treba urejati še neurejene obstoječe predele krajevne skupnosti.

Krajevna skupnost bo pobudnik za urejanje in olepševanje stanovanjskega okolja in okolja industrijskih objektov, odlagališča smeti in odpadkov v Korenovi jami itd.

Glede na razvoj in porast potrošnikov bo potrebno povečati in na novo zgraditi prodajne zmogljivosti trgovskega blaga in živil. Krajevna skupnost se bo zavzemala za ustanovitev poštne urada in banke na svojem območju. Glede na porast števila šoloobveznih otrok in obremenitev šol v Kamniku se bodo organi krajevne skupnosti zavzemali za gradnjo II. faze osemletke na Duplici in za izgradnjo prepotrebne srednješolskega centra za usmerjeno izobraževanje v Kamniku. Zgraditi bo potrebno tudi nov otroški vrtec na Duplici. Krajevna skupnost se bo zavzemala, da bo podjetje »Stol« vrnilo prostore v kulturnem domu svojemu namenu in s tem omogočilo delo kulturno prosvetnim organizacijam. Krajevna skupnost bo najtesneje sodelovala z občinsko socialno službo pri reševanju socialnih problemov. Na področju SLO in CZ bodo organi krajevne skupnosti sodelovali z oddelkom za narodno obrambo občinske skupščine. Krajevna skupnost si bo prizadevala za tesnejše sodelovanje z delovno organizacijo »SVIT« in organizacijo, ki bo nasledila IPOK.

Naša krajevna skupnost je po površini majhna, po prebivalstvu pa je druga v občini, takoj za kamniško. Naselje Duplica je zrastle v zadnjih dvajsetih letih, naselje Bakovnik pa v zadnjih letih in se hitro širi. Z intenzivno gradnjo stanovanj prebivalstvo hitro narašča, zato nam vedno bolj primanjkuje osnovnih dobrin, kot so: trgovine, šole, otroški vrtci, asfaltne ceste, voda, otroška igrišča, avtobusne postaje, pošta, banka, telefon in servisi storitvene obrti.

Vseh teh potreb ne moremo rešiti sami v kratkem času. Nekaj najosnovnejših potreb pa lahko rešijo občani s skupnimi močmi v bližnji prihodnosti.

Z 1% samopriskpevkom za potrebe krajevne skupnosti bi v petih letih uredili komunalne naprave na Duplici in Bakovniku. Asfaltirali bi vse makadamske ceste, zgradili pločnike do Šmarce in Korenove poti, uredili lokalno razsvetljavo v naseljih, zgradili otroška igrišča, sodelovali pri gradnji transformatorske postaje in športnega centra pri obstoječem nogometnem igrišču, zgradili nove avtobusne postaje na Duplici in Bakovniku, urejali in vzdrževali nasade, parke in ceste na Duplici in Bakovniku, ter finančno podpirali družbene organizacije, da bi lahko uspešno uresničevale svoje programe.

Z 1% samopriskpevkom za šolstvo bi občani skupno z družbenimi sredstvi pomagali v petih letih zgraditi osnovne šole in srednješolski center za usmerjeno izobraževanje. S tem bi v bližnji prihodnosti rešili sedanji težak problem v občinskem šolstvu.

Gre torej za podaljšanje sedanjega uspešnega načina financiranja potreb krajevne skupnosti in šolstva v naši občini. Naša odločitev za samopriskpevek pomeni hitrejši razvoj in napredek v naši krajevni skupnosti in najkrajšo pot do potreb in dobrin naših občanov.

R. M.

S. C.

Zadnjo rubriko smo končali s spoznavanjem proizvodnje kot procesa ustvarjanja vrednosti in s tem opredelili pojme: vrednost, uporabna vrednost, presežna vrednost, blago, cena, denar.

Tokrat smo lahko že konkretnje in poskusimo spoznati, kateri in kakšni so:

OSNOVNI DEJAVNIKI V POSLOVANJU ORGANIZACIJE ZDRUŽENEGA DELA:

- SREDSTVA PODJETJA
- STROŠKI
- LASTNA CENA
- PRODAJNA CENA
- DOBIČEK

Poslovanje podjetja sestoji iz številnih postopkov v obliki najrazličnejših poslovnih dogodkov, ki se izvajajo v zvezi z opravljanjem gospodarske naloge in doseganjem uspešnih poslovnih rezultatov podjetja.

— Sredstva za delo

Za opravljanje svoje gospodarske dejavnosti potrebuje podjetje primerna sredstva, ki omogočajo pridobivati nove proizvode. Ta sredstva imenujemo **poslovna sredstva**, ki jih ločimo na:

- I. Osnovna sredstva
- II. Obratna sredstva

Poleg poslovnih sredstev, ki podjetju služijo za poslovanje, ima podjetje še:

- III. Rezervna sredstva in
- IV. Sredstva skupne porabe.

Značilnosti in vrste osnovnih sredstev bi lahko v grobem izenačili s sredstvi za delo.

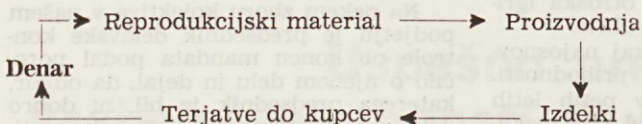
Tudi za obratna sredstva veljajo podobne značilnosti, kot smo jih omenili pri predmetih dela, vendar se v določenih stvareh razlikujejo.

Vrste obratnih sredstev:

- materialna sredstva (surovine, materiali, pomožni material, režijski material, goriva, nedokončana proizvodnja, polizdelki, gotovi izdelki, trgovsko blago, drobno orodje in drobni inventar);
- denarna sredstva (blagajna, žiro račun, čeki itd.);
- pravice (terjatve do kupcev ipd.).

Značilnost obratnih sredstev je, da nenehno krožijo — se obračajo. Za denar nabavimo material, tega obdelamo v proizvodnji, ustvarimo izdelek — za nas je to blago (pohištvo), ki ga prodamo in zanj dobimo denar (več denarja — s preseženo vrednostjo). S tem denarjem proces spet ponovimo.

(Glej prikaz).

Ker je vsak podjetniški posel povezan z rizikom, ki lahko povzroči poslovne izgube, mora podjetje izločiti del dohodka — oziroma imeti rezervna sredstva. Sredstva skupne porabe ustvarja podjetje, da bi z njimi izboljšali življenjske razmere delavcev podjetja (stanovanja, počitniški domovi, menze itd.).

— Stroški

Z ekonomskega stališča je nujno potrebno, da ugotovljamo višino porabljenih sredstev, oziroma določimo stroške poslovanja.

Stroški so v denarju ovrednotena uporaba dobrin, ki nastane pri izdelavi proizvodov ali storitev.

Ko količino vsakega potrošnega elementa proizvodnje izrazimo v denarju, tedaj vse te vrednosti lahko seštejemo in tako ugotovimo, koliko nas je stala proizvodnja določenega predmeta. Tako smo ugotovili **proizvodne stroške**.

Skupno vsoto vseh stroškov, ki so nastali pri proizvodnji določenega izdelka imenujemo **stroškovno ceno**.

Pomembno je vedeti, kakšna je vsebina stroškovne cene oziroma poznati moramo njeno **strukturo**. Zato moramo grupirati njihovo spremljanje in analiziranje.

Osnovne skupine, ki jih v analizi strukture stroškovne cene opazujemo, so:

- izdelavni material;
- izdelavni osebni dohodki;
- amortizacija

kar so I. proizvodni stroški in

- splošni stroški izdelave
- splošni stroški uprave in prodaje

ki so skupaj II. LASTNA CENA

Izdelavni material predstavlja vse stroške materiala (substance), ki je porabljen za določen izdelek (osnovni in pomožni material). Ta material (predmet dela) v tehnološkem procesu potrošimo oziroma preide v sam proizvod.

Izdelavni osebni dohodek je tisti osebni dohodek, ki vsebuje osebne dohodke delavcev, ki so neposredno sodelovali pri izdelavi proizvodov.

Amortizacija je tista skupina stroškov v stroškovni ceni, ki predstavlja vrednost obrabe osnovnih sredstev (sredstev za delo). (Amortizacija pomeni po latinsko odplačilo oziroma odpis).

Splošni stroški izdelave so vsi tisti stroški, ki jih ne moremo obračunati in zajemati po posameznih izdelkih.

Zajemajo:

- material (za vzdrževanje strojev, za čiščenje itd.);
- osebne dohodke (zaposlenih v proizvodnji; obratovodje, tehnično vodstvo, vsa administracija in vsa nadomestila osebnih dohodkov za dopuste, praznike, bolezni itd.);
- usluge (tuja popravila, zavarovanja itd.).

Splošni stroški uprave in prodaje so:

- material (za prevozna sredstva, pisarniški material, drobni inventar itd.);
- osebni dohodki (upravnega in prodajnega osebja, pomožnega osebja in vsa nadomestila OD zanje);
- drugi stroški (bančni stroški, PTT stroški, potni stroški, zavarovanja, obresti itd.).

Izračun stroškovne — LASTNE CENE

Postopek, s pomočjo katerega izračunamo lastno ceno za posamezni izdelek, imenujemo **kalkulacija**. Z ozirom na to, da kalkulacijo sestavljamo **pred proizvodnjo**, da bi vnaprej ocenili stroške, ki bodo nastali in **po proizvodnji**, da lahko ugotovimo, koliko nas je proizvodnja stala, razlikujemo:

- predkalkulacije (planske);
- pokalkulacije (obračunske).

S pomočjo kalkulacije poleg lastne cene za enoto proizvoda lahko določimo tudi **prodajno ceno**, po kateri naj bi prodajali posamezni proizvod.

Če **lastni ceni** (glej skupine stroškov) dodamo še željeni dobiček po posameznem proizvodu, dobimo **PROIZVAJALČEVO PRODAJNO CENO**.

Dobiček je torej razlika med proizvajalčevo prodajno ceno in lastno ceno izdelka.

Prihodnjič: OSNOVNI ELEMENTI OBRAČUNA PROIZVODNJE po metodi DIREKTNIH STROŠKOV.

Nekdaj so se vsi sodelavci v STOLU poznali med seboj, danes pa se jih gotovo polovica ne. Vendar pa je najbrž malo stolovcev, ki ne poznajo Franca Petkovška, mojstra na žagi. Midva se iz časov, ko sem bil zaposlen v furnirni in sva si bila tako rekoč soseda, še prav dobro poznavata. Zato mi je bilo še toliko bolj prijetno stopiti k njemu na dom, da mu zastavim nekaj vprašanj:

Kdaj ste prišli v Stol?

V Stol sem prišel oktobra 1951. Prej sem bil zaposlen na Viču. Od tam so me poslali v devetmesečno sindikalno šolo v Zagreb in v Ljubljano. Z dekretom Republiškega odbora sindikatov lesnih delavcev sem bil poslan na Duplico.

Kakšna je bila vaša prva zaposlitev v Stolu?

Poslan sem bil v mizarno, kjer sem osnoval brusilniški oddelek. Tu sem osnoval blagajno vzajemne pomoči, proti čemer je bil precejšen odpor, saj je imel bivši lastnik tovarne, Remec, že prej osnovano tako blagajno, je pa precejšnjemu delu vlagateljev propadel vloženi denar. Po letu dela v strojni mizarni sem bil premeščen v strojno stolarno za mojstra. Tudi tu sem zbiral nadaljnje člane vzajemne pomoči, tako da je bilo sedaj že 160 vlagateljev.

Vaše zadnje delovno mesto je bilo na žagi?

Tako je. V začetku leta 1955 sem bil zaradi kadrovskih potreb in ker sem imel precej izkušenj še od prej pri krojenju lesa, razporejen na žago. Žaga je bila tedaj združena z oddelkom grobi rez v skupnih tesnih prostorih. Bil sem nekaj časa vodja skupnega oddelka. Pozneje se je seveda obrat razširil in sem opravljal delo samo na žagi.

Ste bili tudi član samoupravnih organov?

Bil sem član delavskega sveta, upravnega odbora, vsekoži pa sem največ delal pri sindikatu. Skupno preko 20 let.

Ste se tudi kulturno kaj udeleževali?

Aktivno sem delal pri društvu Svobode na Duplici. Bil sem njen tajnik 12 let. Sodeloval sem tudi pri pevskem zboru in 6 let vodil folklorno sekcijo. Veliko let sem delal na terenu kot predsednik Krajevne skupnosti Duplica.

Sedaj odhajate v pokoj?

S prvim aprilom stopim v pokoj. Ne bi še šel, pa mi zdravje ne dopušča, da bi še delal. Bolezen imam na srcu in se ne smem več toliko gnati. Delovne dobe pa imam že sedaj 41 let.

Tovarišu Francetu Petkovšku želimo še veliko zadovoljnih in zdravih let in da bi se še velikokrat oglasil v Stolu.

S. C.

Kadrovske spremembe v februarju 1976

PRIŠLI:

1. Stoschitzky Igor, gimnazijski maturant — DSSS
2. Bizjak Aleksandra, NK delavka — DSSS
3. Hafner Andrej, NK delavec — TOZD 4 Moste
4. Loboda Janko, KV elektroinstalater — DSSS
5. Sartori Nenad, NK delavec — TOZD trgovina
6. Milošević Živojin, ekonomski tehnik — TOZD trgovina
7. Aleksić Tomislav, gimnazijski maturant — TOZD trgovina

ODŠLI:

1. Crnek Gorazd, gimnazijski maturant — DSSS — na lastno željo
2. Horvat Katarina, NK delavka — DSSS — upokojena
3. Vister Maks, KV pohištvni mizar, PE 8 — TOZD 1 — na lastno željo
4. Šarec Irena, gimnazijski maturant — DSSS — na lastno željo
5. Tičar Marija, NK delavka, PE 7 — TOZD 1 — invalidsko upokojena
6. Rojc Vida, NK delavka, PE 7 — TOZD 1 — na lastno željo
7. Haradinaj Faik, NK delavec, PE 1 — TOZD 1 — na lastno željo
8. Grabnar Marija, uslužbenka — DSSS — invalidsko upokojena
9. Pečnik Jože, NK delavec, PE 1 — TOZD 1 — na lastno željo
10. Kanc Ivan, dipl. ekonomist — DSSS — odšel v JLA
11. Žavbi Rado, NK delavec, PE 5 — TOZD 1 — odšel v JLA
12. Hribar Anton, NK delavec — TOZD 3 Motnik — odšel v JLA
13. Hribovšek Alojz, PK cestar — PE 4 — TOZD 1 — invalidsko upokojen
14. Kosec Marija, NK delavka — PE 3 — TOZD 1 — na lastno željo
15. Paul Branko, NK delavec — TOZD 3 Motnik — odšel v JLA
16. Čergoli Stanko, NK delavec — PE 8 — TOZD 1 — na lastno željo
17. Golob Janez, dipl. ing. arhitekt — DSSS — na lastno željo
18. Peterlin Alojz, KV orodni ključavničar — DSSS — na lastno željo
19. Oštir Ivica, KV tapetnik — PE 5 — TOZD 1 — na lastno željo
20. Budau Tulij, gimnazijski maturant — DSSS — na lastno željo
21. Kocjančič Marjan, mizarski vajenec — TOZD 1 — prekinil učno razmerje
22. Enci Florjan, mizarski vajenec — TOZD 1 — prekinil učno razmerje
23. Sušnik Marija, NK delavka — TOZD 2 — invalidsko upokojena

Kadrovski sektor

SODELAVCI STOLA

4. APRILA 1976 GLASUJEMO ZA PODALJŠANJE PLAČEVANJA SAMOPRISPEVKA OD ČISTEGA DOHODKA VSEH ZAPOSLENIH ZA PETLETNO OBDOBJE 1976—1980. GLASUJMO »ZA« IN S TEM OMOGOČIMO HITREJŠI RAZVOJ PROGRAMA ŠOLSTVA, OTROŠKO VARSTVENIH USTANOV IN SOFINANCIRANJA PROGRAMOV KRAJEVNIH SKUPNOSTI. GLASUJMO ZA HITREJŠO URESNIČITEV INTERESOV VSAKEGA OBČANA.

Praznovanje dneva žena

Tudi letos je prišel 8. marec, praznik vseh žena. Proslavili smo ga po vseh TOZD, čeprav v nekoliko manjšem obsegu kot prejšnja leta, saj je v smislu stabilizacije in čimboljšega izkoriščanja delovnega časa odpadlo le pol ure v prvi izmeni. Vse sodelavke so imele ta dan možnost delati

dopoldne. Ob pol dveh so se zbrale v jedilnici, v garderobi, ali pa kar na delovnem mestu, kjer so jim predsedniki sindikalnih odborov pripravili pozdravni govor. Prikazali so jim pravi pomen tega praznika in stremljenje, da bi imele obveznosti do družbe: do delovne organizacije, do družine in do

vseh čimbolj olajšane. Zavedati se moramo vsi, da premnogo žena dela od ranega jutra do pozne noči.

Na tem kratkem in sproščenem pogovoru smo zaželeli vsem sodelavkam čim lepše praznovanje v krogu svojih sodelavk, svoje družine ali prijateljev.

Dan žena

Z letošnjim 8. marcem mineva leto žensk. S tem pa seveda še ni rečeno, da bomo pozabili na vlogo žene v današnjem svetu.

Naj zato prisluhnemo odgovoru delavke na vprašanje, kaj storiti, da bi se delavke bolj aktivno vključevale v družbenopolitično življenje?

»Ženske bi se v večjem številu udeleževale družbenopolitičnega življenja, če bi imele urejeno otroško varstvo, družbeno prehrano, avtomatizirano gospodinjstvo, če bi nam mož pomagal pri vsakdanjih opravilih in podobno. In kar je najvažnejše: za samoupravljanje je potrebno znanje. Vsega tega delavke največkrat nimamo. Zato nas je strah raznih sestankov, še poseb-

no, če se govori preveč učeno in brez stvarne podlage. Tudi občutek, da naših besed ne upoštevajo dovolj, nas spravlja k molku. Vendar ni rečeno, da žensk naš razvoj ne zanima. Veliko jih hodi tudi na dodatno izobraževanje (večerna osemletka, dopisni tečajji, ekonomske srednje šole...). To je dokaz, da v nas tli želja po znanju. Seveda pa bi bila krivična, če bi rekla, da si delavke prav nič ne upamo reči. Še celo zelo pogumne smo, le da grejo stvari počasneje, kot bi želele.«

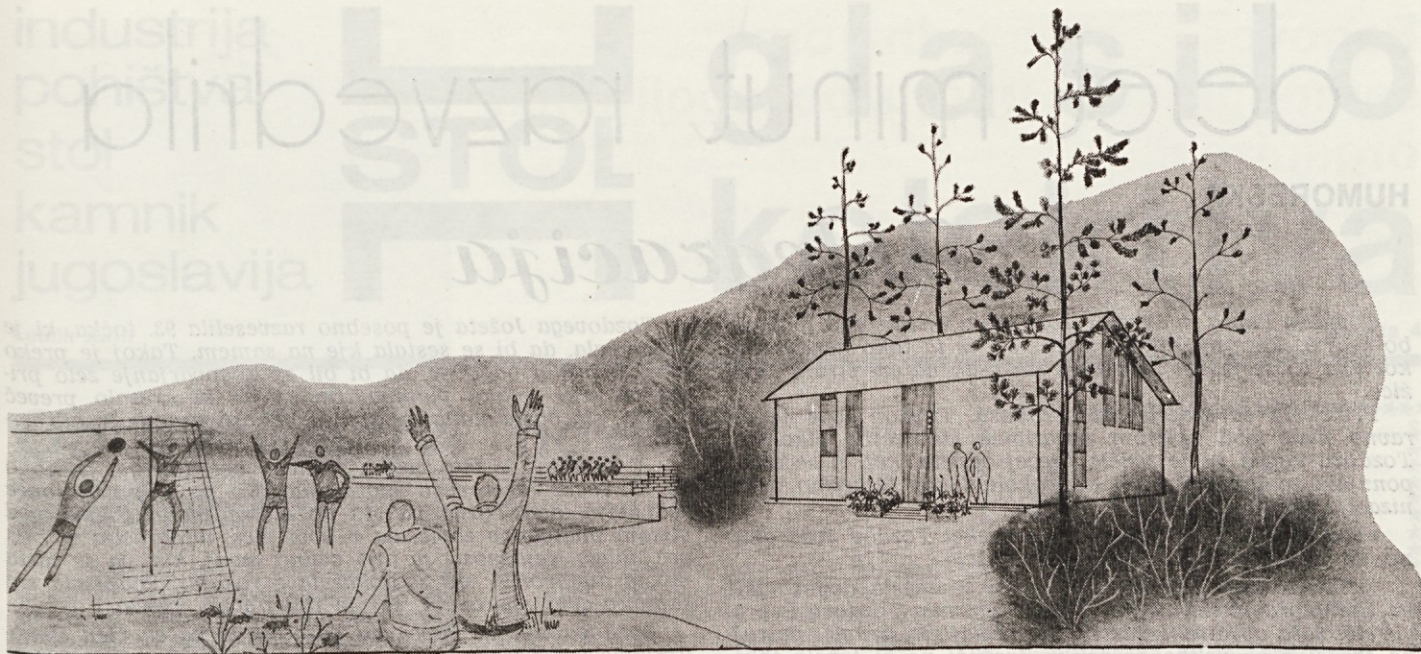
Tudi letos smo se mladinci odločili, da pripravimo skromen prispevek k dnevu žena. OO ZSMS Stol je s pomočjo mladincev OO ZSMS Duplica

pripravila prijeten kulturni večer s plesom v kino dvorani na Duplici.

Zene je v imenu družbenopolitičnih organizacij pozdravil mladinec iz podjetja. Posebej je poudaril delež žena v današnji družbi. Nato pa se je predstavila dijaška folklorna skupina iz Domžal ter domača recitatorska skupina iz Duplice. Užitek je bilo videti te mlade ljudi, saj so pripravili zares enkratni program. Po končanem kulturnem sporedu smo se zavrtili ob polkah in valčkih Alpskega kvinteta.

Poslovali smo se z željo, da se ne bi srečevali samo ob dnevu žena, temveč večkrat ob takšnih in podobnih prireditvah.

Bojan Kukanja

Virtus gradi temelje za razvoj množičnega športa

Nogometni klub VIRTUS je na prvem letnem občnem zboru, ki je bil 18. januarja 1976, položil svoj obračun enoletnega delovanja ter sprejel program za nadaljnje delo.

Občnega zbora so se poleg igralcev in domačega občinstva udeležili še: Urh Ivan — glavni direktor OZD STOL Kamnik, Špetič Alojz — predstavnik Nogometne zveze Slovenije, Tajč Janez — predsednik IO SITKS Kamnik, Prosen Miha — sekretar IO SITKS Kamnik, Vogrinc Franjo — predstavnik sodniške organizacije, Kordrič Berto — predsednik Zveze borcev NOV, Stebe Maks — tajnik Krajevne skupnosti in Perčič Andrej — predstavnik NK Kamnik. Masovna udeležba mladih in starejših, kakršne ob podobnih primerih na Duplici nismo vajeni, je dala občnemu zboru še posebno obeležje. Zelo veliko manje občinstva iz območij Krajevnih skupnosti Duplice, Šmarce in Volčjega potoka ponovno potrjuje upravičenost formiranja tovrstne dejavnosti med mladino na tem območju. Znano nam je, da je bilo že nekaj let nazaj delo mladine na športnem področju več ali manj prepuščeno samemu sebi. Z ustanovitvijo NK VIRTUS pa smo začeli z organiziranim delom med mladino in pionirji. Naši mladi danes organizirano vadijo in tekmujejo, ter se fizično krepijo in vzgajajo v telesno in duševno zdrave športnike. Strokovno vodstvo smo zaupali izkušnim športnikom in to tovarišem: Kneževiču, Semprimožniku in Robežniku.

V jesenskem delu tekmovanja nismo dosegli na športnem področju kakšnih vidnih rezultatov, kar je zaradi tega, da smo novinci in začetniki,

povsem razumljivo. Pri tem naj omenim, da ni bil naš poglavitni cilj, da bi z »uvoženimi« igralci že v prvem letu delovanja triumfirali, kar so nekateri od nas pričakovali ali celo zahtevali, temveč je naš program izdelan tako, da z organiziranim delom usposablamo in vzgajamo lastne domače kadre iz območij Duplice, Šmarce in Volčjega potoka, ter na ta način kontinuirano dvigamo kvaliteto športa na tem območju. Vzporedno s kvaliteto pa gradimo temelje za razvoj množičnosti, kajti ni naš namen, da bi se v društvu izživljalo le ozek krog ljudi, temveč imamo odprta vrata za vse, ki želijo pri nas sodelovati. Posebno pozornost bomo pri tem posvečali našim pionirjem.

Trenutno nimamo na voljo dovolj športnih objektov, ki bi zadostili vsem potrebam, imamo pa narejen program, ki bi ga lahko s širokim sodelovanjem v nekaj letih realizirali in s tem dali mladim in starejšim občanom na terenu, kot tudi sodelavcem OZD STOL Kamnik možnost za široko in množično rekreativno dejavnost.

Do leta 1980 imamo v načrtu naslednje gradnje športnih objektov:

V letu 1976 bomo končali z deli na nogometnem igrišču v Šmarci, vključno s postavitvijo železne ograje. Izvršili bomo zemeljska dela na razširitvi športnih površin in uredili bomo okolico igrišča. Zgradili bomo garderobo do III. faze.

V letu 1977 bomo dokončali izgradnjo garderobe. Izvršili bomo zemeljska dela na ostalih športnih površinah. Trasirali bomo TRIM stezo.

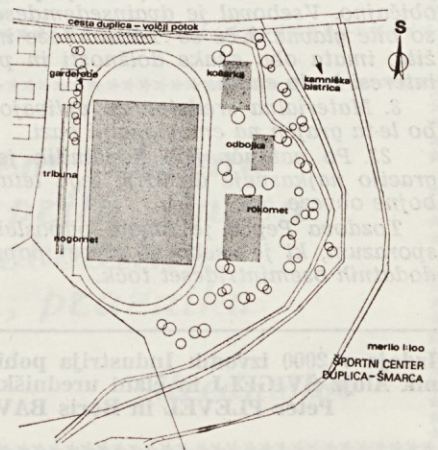
V letu 1978 bomo izvršili notranjo opremo garderob ter asfaltirali športne površine.

V letu 1979 bomo dokončno uredili TRIM stezo. Izdelali in nabavili bomo športno opremo za igrišča košarke, rokometna in odbojke.

V letu 1980 bomo dokončno uredili parkirne površine in okolico športnega parka.

V osnovni organizaciji ZSMS teren Duplica in v aktivu ZSMS pri NK VIRTUS so že v teku priprave za ustanovitev Mladinske delovne brigade. MDB bo s prostovoljnim delom opravila vsa pomožna dela pri izgradnji športnih objektov. Želeli bi, da se tudi mladinci in mladinke s terena Šmarce in Volčjega potoka vključijo v našo delovno brigado, ter pomagajo pri izgradnji športno-rekreativnega centra.

M. FLIS

deset minut razvedrila

HUMORESKA

Integracija

Tozdova Pepca in Tozdov Jože nista imela pred to zgodbo veliko skupnega. Samo imeni. Pa še ta tako nenamerno kot dva, ki se piseta Samec in sta vsak na eni strani množice.

Prvič sta se srečala na avtobusu. Tozdov Jože je bil ravno malo pod vplivom negativnih elementov alkohola, Tozdova Pepca pa je sedela precej odpeta, kot bi se sama ponujala za integracijo s katerokoli drugo temeljno organizacijo združenega dela.

»Tale Tozd mi je pač všeč,« je rekel Tozdov Jože glasno, da ga je Tozdova Pepca dobro slišala.

»Nimate nobenih pogojev, da bi se začela dogovarjati na samoupravni liniji,« ga je ostro zavrnila Tozdova Pepca. »Prvič: vaša obratna sredstva so premajhna, drugič: potrošna sredstva so veliko prevelika, tretjič: ne bi trpela takšnih proizvodnih odnosov, kot jih imate v vaši Tozd.«

»Poglej, pogledj!« se je začudil Tozdov Jože. »Torej se je tvoj Tozd že zanimal za mojega. Kot protiargument lahko navedem naslednja spodbudna dejstva: Obratna sredstva so dovolj velika za vsako proizvodnjo, potrošna sredstva so tako majhna, da ni vredno omeniti (cigarete in kakšen vjnjak), proizvodni odnosi pa so pri nas na zavidljivi ravni.«

Nekaj časa sta se ustmeno dogovarjala, nakar je Tozdova Pepca le potrdila svoj prihod na mesto prihodnjega dogovarjanja — v park. Takrat se je Tozdov Jože posebno spretno opremil, saj je nabavil pri drugih Tozdih nekaj materialnih sredstev kot bratove hlače in prijateljev puli. Pred dogovarjanjem je skočil še v tovarniški bife, da bi si upal na sestanku potem kaj povedati. Integracija Tozdov Jože in Tozdova Pepca v Sozd mora uspeti. Splača se vložiti maksimalno število nadur, da doseže vsaj minimalni učinek, pa čeprav finančna služba godrnja, da ni denarja za takšne investicije.

Tozdova Pepca je bila tokrat bolj dozvetna za predloge sosednjega Tozda, vendar se je dobro zavedala, da mora ohraniti ponos in sloves dobrega Tozda. Na različne predloge Tozdovega Jožeta, da bi šla skupaj na sindikalni izlet s tovarniškim avtomobilom, da bi ostro protestirala, govoreč, da ne bodo zapravljali finančnih sredstev za tako nepomembne investicije brez podlage. Sestanek je dosegel vedno višjo temperaturo, dokler se niso menja popolnoma razšla in sta ostala brez pravega predloga. Sestanek sta zaključila po dveh urah in dvanajstih minutah, končnih sklepov pa ni hotel nihče potrditi, zato sta se jezno ločila.

Tozdov Jože je ugotovil, da bi bilo za integracijo potrebno naprej sestaviti kakšen samoupravni sporazum. Skupaj bi ga potem preštudirala in dopolnila, na tem dokumentu pa bi gradila vse ostalo. Skočil je k sosedu in mu povedal, v kakšno situacijo je zabredel. Ker sta sporazum pisala izven delovnih ur, je bil pripravljen dosti hitreje kot običajno. Vseboval je dvainsedemdeset točk, med katerimi so bile glavne: 3. če se Tozdov Jože in Tozdova Pepca združita, imata oba enake dolžnosti in pravice in tudi skupni interesi bodo enaki.

8. Materialna sredstva ne vplivajo na obstoj Sozda saj bo le-ta grajen na emocionalni bazi.

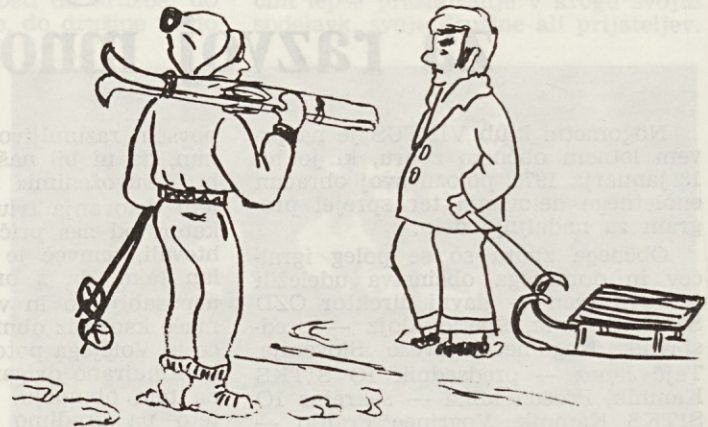
23. Po natančnejših dopolnilih je možno izvršiti integracijo najkasneje do 31.5. tega leta, ko zapadejo medsebojne obveze.

Tozdova Pepca je kmalu odposlala drugi samoupravni sporazum, ki je vseboval precej popravkov, imel pa je še dodatnih osemtrideset točk.

Tozdovega Jožeta je posebno razveselila 93. točka, ki je predlagala, da bi se sestala kje na samem. Takoj je preko kurirja poslal odgovor, da bi bil za dogovarjanje zelo primeren kraj Velika planina. Da se ne bi kresalo preveč mnenj, sta odšla sama, pa tudi uspeh integracije je bil verjetnejši.

V začetku je bilo veliko puhlega besedičenja, posebno ob 23. točki Jožetovega sporazuma. Ko pa je imelo sonce redukcijo, oba Tozda pa sta ob elementih glasbe in pod vtisom maliganov zaplesala v koči ples, integracija ni bila več daleč. Nejasnosti je bilo vedno manj, kar pa se nista mogla dogovoriti, sta si dokazala z rokami. Podpisala sta samoupravni sporazum, saj je integracija uspela.

Tozdova Jože in Pepca sta pozabila le na en člen samoupravnega sporazuma. Treba bo korigirati 38. točko pod b. Pripisati je treba samo stavek: Uspešnost integracije se pokaže tudi po devetih mesecih v obliki majhnega tozda. S.C.

»Kaj smučaš, odkar si poročen?«

»Ne! Toliko nasankam, da mi smučanje še na misel ne pride.«

Zenka je prijokala k zdravniku:

»Gospod doktor, moj mož ima kompleks, da je konj. Udarja ob tla, rezgeta, pase se po travniku. Se da to ozdraviti?«

»Seveda se da. Samo precej bo stalo!« je rekel zdravnik.

»Nič zato. Moj mož je zmagal na vseh konjskih tekmah zadnjih pet let!«

Polž in koza sta se srečala na meji. Pa vpraša koza:

»Kam pa greš s tako lepo hišo?«

»Nesem jo čez mejo, da me ne bo preganjala komisija za ugotavljanje izvora premoženja. Kam pa greš ti? Menda k nam!«

»Da. Pri vas je že vsaka koza v pisarni!«